

अनुसूची (२९दफा ४ तथा अनुसूची (१)को भाग१ सँग सम्बन्धित)

स्थानीय राजपत्र

खण्ड ९

संख्या ६

मिति २०८२।०९।०३ गते

भाग-२

जनकपुरधाम उप-महानगरपालिका नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

वैदेशिक रोजगारीबाट फर्केको व्यक्ति तथा तिनका परिवारहरूको पुनः एकीकरणका लागि
आपतकालिन कोष सञ्चालन निर्देशिका, २०८२

प्रस्तावना

स्वदेश आगमन संगै वैदेशिक रोजगारीबाट फिर्ता आएका व्यक्तिहरू तथा उनीहरूको परिवारको सदस्यहरूलाई आधारभूत आवश्यकताहरू जस्तै: गाँस, वास, कपास, शिक्षा, स्वास्थ्य-शारीरिक र मानसिक, मनोवैज्ञानिक तथा मनोसामाजिक सहित विभिन्न समस्याहरू जस्तै: कानुनी सहयोग, उद्दार, जोखिम, हिंसा, भेदभाव र लान्छनाहरू बाट संरक्षण र उचित सम्बोधन गर्दै वैदेशिक रोजगारीमा गएका तथा वैदेशिक रोजगारीबाट फर्की आएका कामदार तथा निजको परिवारको सामाजिक सुरक्षा तथा सहायताको लागि नेपालको संविधान २०७२ को भाग-३ अन्तर्गत मौलिक हकलाई सुनिश्चित गर्न जनकपुरधाम उपमहानगरपालिकाले स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ को दफा १०२ को उप दफा (२) बमोजिम यो निर्देशिका बनाएको छ ।

अनुसूची (२९दफा ४ तथा अनुसूची (१)को भाग१ सँग सम्बन्धित)

भाग - १

प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भः

(१) यस निर्देशिकाको नाम वैदेशिक रोजगारीबाट फर्केको व्यक्ति तथा तिनका परिवारहरूको पुनः एकीकरणका लागि आपतकालिन कोष सञ्चालन निर्देशिका रहेको छ ।

(२) यो निर्देशिका तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ ।

२. परिभाषाः

- क. “निर्देशिका” भन्नाले वैदेशिक रोजगारीबाट फर्केको व्यक्ति तथा तिनका परिवारहरूको पुनः एकीकरणका लागि आपतकालिन कोष सञ्चालन निर्देशिका लाई जनाउँछ ।
- ख. “आप्रवासी” भन्नाले वैदेशिक रोजगारीमा गएका व्यक्ति वा समूहलाई जनाउँछ ।
- ग. “बैदेशिक रोजगारीबाट फिर्ता आएको व्यक्ति” भन्नाले श्रम गर्न भारत बाहेक विदेश खास गरि कतार, मलेशिया, यु.ए.ई., साउदी अरेबिया, ओमान, बहराईन र कुवेत गई फिर्ता आएको व्यक्तिहरूलाई सम्झनु पर्छ ।
- घ. “परिवार” भन्नाले वैदेशिक रोजगारीमा गएका तथा वैदेशिक रोजगारबाट फर्की आएका कामदार आफैले पालन पोषण गर्नु पर्ने पति वा पत्नी, छोरा, छोरी वा आमाबाबु तथा सासु ससुरा समेतलाई जनाउँछ ।
- ङ. “आर्थिक सहायता” भन्नाले वैदेशिक रोजगारीमा गएका तथा फर्केका परिवार स्वास्थ्य एवं आर्थिक सामाजिक समस्यामा पर्दा आपतकालीन कोषबाट प्रदान गरिने रकमलाई सम्झनु पर्छ ।
- च. “समिति” भन्नाले यस निर्देशिकाको भाग ३ को दफा (१) बमोजिम कोष व्यवस्थापन समितिलाई सम्झनु पर्दछ ।
- छ. “उप समिति” भन्नाले यस निर्देशिकाको भाग ४ को दफा (४.३) बमोजिमको उपसमितिलाई सम्झनु पर्दछ ।
- ज. “अध्यक्ष” भन्नाले समितिका अध्यक्षलाई सम्झनु पर्दछ ।
- झ. “संयोजक” भन्नाले उप समितिका संयोजकलाई सम्झनु पर्दछ ।
- ञ. “सदस्य” भन्नाले भाग ३ को दफा (१) र भाग ४को दफा (४.३) बमोजिमको समिति र उप समितिका सदस्यहरूलाई सम्झनु पर्दछ ।
- ट. “कार्यालय” भन्नाले स्थानीय तहको कार्यालय वा स्थानीय तहले तोकेको कार्यालयलाई बुझाउँछ ।

अनुसूची (२९दफा ४ तथा अनुसूची (१)को भाग१ सँग सम्बन्धित)

ठ. “स्थानीय तह” भन्नाले जनकपुरधाम उपमहानगरपालिकालाई सम्झनु पर्छ।

भाग:- २

लाभान्वित वर्ग:-

२.१ वैदेशिक रोजगारमा गएका वा गएर फर्केका तथा भाग नं. १ को “ख, ग, घ” बमोजिमका परिवार यस कोषको लाभान्वित वर्ग हुनेछन् ।

भाग:- ३

आपतकालिन कोष स्थापन, प्रयोग तथा सञ्चालन

३.१ वैदेशिक रोजगारमा गएका तथा वैदेशिक रोजगारबाट फर्किएका कामदार तथा नीजको सामाजिक सुरक्षा र कल्याणको लागि पालिकाको मातहत रहने गरी एक आपतकालिन कोषको स्थापन गरिनेछ । जनकपुरधाम उपमहानगरपालिकाको नगर उपप्रमुखको अध्यक्षतामा निम्न बमोजिमको ९ सदस्यीय आपतकालिन कोष संचालन समितिको गठन हुनेछ।

अध्यक्ष- नगर उप-प्रमुख

सदस्य- प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

सदस्य- आर्थिक प्रशासन शाखा प्रमुख

सदस्य- आर्थिक विकास समिति संयोजक

सदस्य- सामाजिक विकास समिति संयोजक

सदस्य- स्वास्थ्य शाखा प्रमुख

सदस्य - महिला,बालबालिका तथा जेष्ठ नागरिक शाख प्रमुख

सदस्य - गाउँ /नगर आप्रवासी श्रमिक संजाल अध्यक्ष वा निजले तोकेको व्यक्ति

सदस्य सचिव- सामाजिक विकास शाखा प्रमुख

अनुसूची (२९दफा ४ तथा अनुसूची (१)को भाग१ सँग सम्बन्धित)

आवश्यकता अनुसार तथा विषयको गम्भीरतालाई मध्य नजर गरी स्थानीय प्रहरी / प्रशासन, परियोजना सम्बन्धित व्यक्ति तथा विशेषज्ञ संस्थाको सहयोग लिन सकिनेछ ।

३.२ आपतकालीन कोषमा देहाय बमेजिमको रकम जम्मा गरिनेछः

(क) सम्भाव्य आप्रवासी तथा आप्रवासी कामदारहरूले देश, विदेशबाट सहयोग स्वरूप प्रदान गर्ने रकम तथा कल्याणको लागि जम्मा गर्ने रकम।

(ख) नेपाल सरकार तथा विषयगत निकायहरूबाट वार्षिक कार्यक्रम मार्फत उपलब्ध गराउने रकम

(ग) दातृ पक्षबाट उपलब्ध गराइएको रकम ।

(घ) जनकपुरधाम उप-महानगरपालिकाले नगरसभाबाट विनियोजन गरेको रकम।

(ङ) सामुदायिक संघ संस्था तथा निजि क्षेत्रबाट प्राप्त भएको रकम।

(च) स्वदेशी वा विदेशी व्यक्ति वा निकायबाट प्राप्त अनुदान तथा सहयोग रकम ।

(छ) वैदेशिक रोजगारमा गएका व्यक्ति तथा निजको परिवार सदस्य, वैदेशिक रोजगारीबाट फर्किएको व्यक्ति, जान लागेको व्यक्ति लगायत इच्छुक व्यक्तिहरूले स्वेच्छिक रूपमा सहयोग स्वरूप प्रदान गरेको रकम।

(ज) अन्यश्रोत बाट प्राप्त रकमहरू ।

३.३ कोषको प्रयोग तथा संचालनः-

वैदेशिक रोजगारीबाट फर्केको व्यक्ति तथा तिनका परिवारहरूको पुनः एकीकरणका लागि आपतकालिन कोषको प्रयोग देहायको प्रयोजनका लागि गरिनेछ ।

(क) कामदारको अङ्ग-भङ्गभई, दीर्घरोगी भएका वा मृत्युका कारणबाट वा अन्य कारणबाट आर्थिक र सामाजिक लागतमा हास भएको कामदार वा निजको परिवारलाई तत्काल राहतका लागि सहयोग प्रदान गर्ने ।

(ख) वैदेशिक रोजगारीको क्रममा ३ वर्ष वा सो भन्दा बढि सम्पर्क विहिन भएका वा मृत्यु भएका व्यक्ति वा मानसिक असन्तुलन र अङ्ग-भङ्ग भई आर्थिक अभावका कारण बच्चाहरू विद्यालय जान नसक्ने अवस्था भएका कामदारको सन्ततीलाई शैक्षिक निरन्तरताका लागि माध्यमिक स्तर सम्मको शिक्षामा सहायता प्रदान गर्ने ।

अनुसूची (२९दफा ४ तथा अनुसूची (१)को भाग१ सँग सम्बन्धित)

- (ग) वैदेशिक रोजगारीको क्रममा वा त्यसको कारण मृत्यु भएको कामदारको अन्त्येष्टी वा दाह संस्कार गराउन तत्काल सहयोग गर्ने ।
- (घ) वैदेशिक रोजगारीको क्रममा अलपत्र परी आर्थिक अभावका कारण समस्यामा परेको व्यक्तिलाई स्वदेश फर्काउन ।
- (ङ) वैदेशिक रोजगारीबाट फर्केर आएको व्यक्ति तथा तिनका परिवारहरूलाई आवश्यक तत्काल उद्धार, खाद्य व्यवस्था, लता कपडा, पुनर्स्थापना केन्द्र वा safe house सम्म यातायात सुबिधा, स्वास्थ्य (शारीरिक तथा मानसिक), मनोवैज्ञानिक र मनोसामाजिक परामर्श, उपचार र औषधि खर्च सम्बोधन गर्न प्रदान गरिनेछ ।

माथि उल्लेखित बुँदाहरूले परिभाषित गरको (समेट्ने) व्यक्ति तथा लाभग्राहीहरूलाई घटनाको प्रकृति अनुसार समितिको निर्णयानुसार बढीमा रू ५० हजार सम्म आर्थिक सहायता प्रदान गरिने छ।

कोषको सञ्चालन:

- (क) दफा नं ३.१ बमोजिम गठन भएको कोष सञ्चालन समितिले कोषको सञ्चालन गर्नेछ ।
- (ख) कोषको सञ्चालन तथा व्यवस्थापन गर्दा वैदेशिक रोजगारीमा देखिएको समस्याहरू जस्तै: मृतक परिवारलाई अन्त्येष्टिका लागि दिईने खर्च रकम, बैदेशिक रोजगारीबाट फिर्ता आएको व्यक्ति र आप्रवासीकामदारका वालवालिकाहरूका लागि शिक्षा, बैदेशिक रोजगारीबाट फिर्ता आएको व्यक्ति र आप्रवासी कामदारमा परिवारका लागि स्वास्थ्योपचार एवं मनोसामाजिक उपचार आदि जस्ता खर्च शिर्षकहरूको व्यवस्थापनको लागि कोषको परिचालन गरिनेछ।
- (ग) कोषको खाता प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत र आर्थिक प्रशासन प्रमुखको संयुक्त दस्तखतबाट सञ्चालन गरिनेछ ।
- (घ) कोषको आन्तरीक लेखा परिक्षण कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यलयबाट र अन्तिम लेखा परिक्षणको कार्यलयबाट हुनेछ ।

भाग:- ४

४. कोष सञ्चालन समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार:

४.१ वैदेशिक रोजगारीमा गएका वा फर्केका व्यक्ति वा निजका परिवारका लागि सहयोग गर्न कोष सञ्चालक समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ:

अनुसूची (२९दफा ४ तथा अनुसूची (१)को भाग१ सँग सम्बन्धित)

- (क) कोषमा प्राप्त हुन आएको रकमलाई समयमै जम्मा गरी सोको अभिलेख राख्ने ।
- (ख) कोषमा रहेको रकम स्वीकृत निर्देशिका अनुसार खर्च तथा व्यवस्थापन गर्ने ।
- (ग) कोषको बार्षिक रुपमा लेखा परिक्षण गर्ने व्यवस्था मिलाउने र वित्तिय विवरण सहितको लेखा परिक्षण प्रतिवेदन सम्बद्ध निकाय र दातृ निकायलाई लेखा परिक्षण समाप्त भएको एक महिना भित्र पठाउने ।
- (घ) कोषको रकम खर्च गर्दा पारदर्शिता कायम गर्ने ।
- (ङ) कोषको दुरुपयोग हुन नदिने ।
- (च) कोषको बार्षिका योजना तर्जुमा र कार्यान्वयन गर्ने र कोषको पूर्ण उपयोगको (value of money) सुनिश्चितता गर्ने ।
- (छ) कोषको नियमित प्रतिवेदन तयार गरी सम्बन्धित निकायहरुमा पठाउने ।
- (ज) लेखा परिक्षणबाट औल्याइएका कैफियत तथा वेरुजुहरुलाई १५ दिन भित्र फर्छोट गराउने व्यवस्था मिलाउने । यसरी लेखा परिक्षण गर्दा असुल उपर गर्न देखिएको रकमका हकमा नियम अनुसार असुल उपर गराउने ।

४.२ कोषको लेखा नेपाल सरकारको लेखा प्रणालीमा आधारीत रहेर प्रचलित ऐन, कानून अनुसार राखिनेछ । पालिका स्तरमा आ.लो.प भएको कारण

४.३ कोषलाई व्यवस्थित, प्रभावकारी र पारदर्शि बनाउन र कोषको समितिले गरेको निर्यण कार्यन्वयन गर्न अध्यक्ष ज्युले तल उल्लेख भए बमोजिमका तीन सदस्यहरुको उप समिति गठन गर्नेछन् :

- क. संयोजक :- सामाजिक विकास शाखा प्रमुख
ख. सदस्य :- गाउँ/नगर आप्रवासी संजालको अध्यक्ष वा सदस्य
ग. सदस्य :- स्वास्थ्य शाखा प्रमुख

अनुगमन र जाँचबुझ सम्बन्धीको व्यवस्था:

- (क) यो निर्देशिकामा उल्लेखित व्यवस्था अनुसार भए-नभएको वा कुनै किसिमको अपादर्शिता देखिएको सम्बन्धमा स्थानीय परियोजना समन्वय समितिले अनुगमन गर्न सक्नेछन् ।
- (ख) कुनै पनि किसिमको शंकास्पद काम भएमा वा भएको लागेमा वा दुरुपयोग भएमा विशेष अनुगमन समितिले हरेक दस्तावेजहरुको जाचबुझ गर्न सक्नेछन ।

अनुसूची (२९दफा ४ तथा अनुसूची (१)को भाग१ सँग सम्बन्धित)

त्यसरी जाँचबुझ गर्दा कसुर ठहरिएका व्यक्ति वा समुह माथि नेपालको प्रचलित एन, कानून बमोजिम दण्ड सजाय हुनेछ ।

आर्थिक सहायता माग गर्ने प्रकृया, निवेदनको ढाँचा, आवश्यक कागजातहरू सम्बन्धि व्यवस्था थप गर्नु पर्नेछ।

आर्थिक सहायता माग गर्ने प्रकृया:

- क) एका घरको परिवार (नाता खुल्ने गरि नाता-प्रमाणित) आवश्यकता अनुसार यस निर्देशिकाको मापदण्ड बमोजिम कोषबाट आर्थिक सहयोग चाहने व्यक्तिले आर्थिक सहयोग पाउनुपर्ने मानसिब कारण खुलाई लिखित निवेदन सहित वैदेशिक रोजगारीसंग सम्बन्धित रहेका कागज पत्रहरू संकलन गरि वडाको सिफारिस सहित नगर कार्यपालिकाको कार्यालयमा पेश गर्नु गर्ने हुन्छ
- ख) निवेदन, वडाको सिफारिस र वैदेशिक रोजगारिमा गएको प्रमाणित हुने कागजत वा सिफारिसको आधारमा आपतकालिन कोष व्यवस्थापन समितिले सेवाग्राहिको अवस्था हेरी आवश्यकता अनुरूप आर्थिक सहायताका लागि निर्णय गर्ने ।

प्रमाणिकरण मिति:- २०८२।०। गते

प्रकाशन मिति:-२०८२।०९।२० गते

आज्ञाले

मित्रलाल ढकाल

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

जनकपुरधाम उप-महानगरपालिकाबाट प्रकाशित

मुल्य रु.१०